24üncü Sene | Çarşamba 4 Şubat 1931 | No.—2388

Karagöz

Abone: Türkiye için seneliği 3 liradır. Ecnebi memleketler için dolar kabul edilir.

Müdür ve Başmuharriri **Orhan Seyfi** — Müessisi Ali Fuat Bey merhum

İdarehanesi: İstanbul Vilâyeti karşısındaki hususî daire: Telefon: İstanbul: 413

Nushası 3 Kuruş | Cumartesi, Çarşamba günleri çıkar | Nushası 3 Kuruş

Osmanlı borçlarının taksitini tamam istiyorlarmış!

Karagöz – Ey çorbacılar! nafile çenenizi yormayın. İşte vereceğimiz budur. Biraz da ötekilerden isteyin, bakalım metelik alabilir misiniz!

Tasarruf yapılıyor!

Yeni bütçemizde **40** milyon tasarruf yapıldı. Hükûmet bu yıl birçok masrafları kısacak ve memurların adedini azaltacaktır. Eskiden böyle birşey yapılacağı zaman birçok memurlara yol verilir ve yerlerine daha fazla memur doldurulurdu. Bu yolun fenalığını gören hükûmetimiz memurların adedini yerleri boşaldıkça bir başkasını almamak suretile azaltacaktır.

İşte en doğru en hesaplı yol da budur. Nakil, terfi, vefat, istifa edenlerin yerlerine kimse alınmadı mı az zaman sonra hem memur adedi azalmış hem de kimsenin burnu kanamamış ve canı yanmamış olur, böylesine kim ne der yahu!

Hacıyvat — Eski borçlar mes'eles gene tazelendi. Paris'teki dayinlerin vekilleri bu mes'eleyi bizimle konuşmak için gelmek istemiyorlarmış.

Karagöz — Öyle ise otursunlar oturdukları yerde!

H — Bunlar teklifimizi kabule yanaşmıyorlarmış, bizim salâhiyetimiz yok, asıl alacaklılara haber verelim, rey onlarındır, diyorlrmış. Bu mes'ele ne olacak acaba?

K — Ne olacak, biz memleketimizi aç ve harap bırakıp ta onlara saltanat devrinin borçları için istedikleri kadar taksit verecek değilizya, ne kadar verebilirsek onu vereceğiz.

H — Razı olacaklar mı?

K — İsterlerse razı olsunlar, bu borç hissesini üzerlerine alan diğer devletler metelik vermediler, biz bu mes'eleyi tatlılıkla halletmek istiyoruz, onun için maliyemizin tahammülü nisbetinde bir taksit veriyoruz, iş zora binerse diğer devletler gibi bizden de metelik alamazlar ha!..

Ramazan manileri

Bak bitiyor oruç ayı,
Çok bulundur kahve, çayı,
İşittim ki yola çıkmış...
Geliyormuş Bayram dayı!
Dan, dan, dada, dan, dan!...

❂ ❂ ❂

Giydiriniz gürbüzleri,
Şen görelim hep yüzleri,
Ey yurdumun zenginler...
Sevindirin öksüzleri!
Dan, dan, dada, dan, dan!...

❂ ❂ ❂

Bıkma hayat savaşından,
İşi pek tut ta başından?
Bayramlığı alda diktir...
Öz yurdunun kumaşından!
Dan, dan, dada, dan, dan!...

Hayırlı işler!

Cümhuriyetimizin malî cephede en güzel eserlerinden biri de İş bankasıdır. Bu Türk müessesesi memleketimizin birçok gençlerini bankacı olarak yetiştirdi. Yurdumuzun ticaretine, sanayiine büyük yardımları oldu. Her sene hissedarlarına temettu veriyor, Bu yıl da yüzde on temettu verecek. Günden güne büyüyen ve Avrupa piyasalarında itibarı artan bu hayırlı müessesemize muvaffakiyetler dileriz!

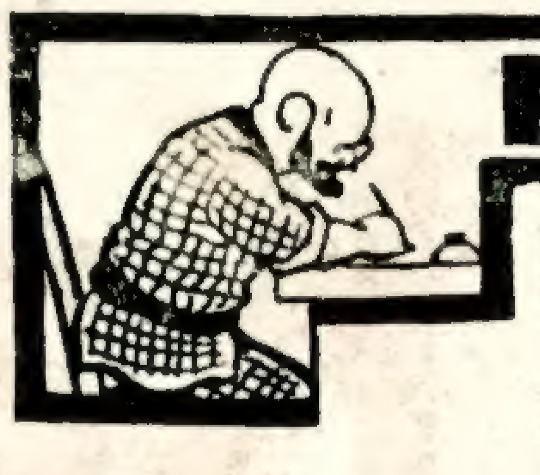

FIKRA

Eloğlu durur mu ya!

Bektaşinin biri bir kahvehane açmış, gelene gidene kallâvi fincanla kahve verir ve mukabilinde beş para alırmış günün birinde kahve pahaya çıkmış beş para idare etmemeğe başlamış. Dede meseleyi ayrı ayrı müşterilerine anlatmaktansa şöyle bir kâğıt yazıp çekmecenin üzerine yapıştırmış:

Kahve Yemen'den gelir yollar ırak,
Beş para idare etmiyor on para bırak!

Bunu gören müşterilerden biri hemen şu cevabı yazıp altına yapıştırmış:

Kahve Yemen'den gelir yollar sapa,
Beş para idare etmiyorsa teres.. kahveyi kapa!

İnsan bu, olur a!

Geçenlerde bazı Rum papazları bir randövü evinde yakalanmış. Polis tahkikat yapmış. Papas efendiler bunun düşmanları tarafından desise ile yapıldığı o evde ziyafete çağırılarak tuzağa düşürüldüklerini söylemişler.

Belki papas efendiler haklıdırlar. Fakat bu mes'ele halk arasında dedi koduyu mucip olmuştur. Halkın ağzı torba değil ki büzesin!

Karagözün tefrikası No. 7

(Her hakkı mahfuzdur)

Kadın, erkek kim girerse araya,
Şu dünyada rahat yüzü görmesin!

❂

Hasretindir yüregimi sıyıran,
Yok mu beni bu cefadan kayıran?
Tahir der ki: Seni benden ayıran,
Bu dünyada rahat yüzü görmesin!..

Saz faslı bittikten sonra âşıklar kalkıp saraya döndüler.

Gizlendiği yerden iki saatten beri bunları dinliyen padişahı bir düşüncedir aldı. Tahir ile Zühre'nin sevdalarında bir kötülük görmemişti. Çünkü bu gün âşıklar, yekdiğerini öpüp okşamadan, yalnız ağlamakla vakit geçirmişlerdi.

Bu hali gören Şah evvelki ahdında durmak için hazırlığa başladı. Maksadı onları bir an evvel kavuşturuvermekti.

Kocasının bu inadını gören hanım sultan karalar bağlayıp dövünmeye başladı. Onun bu matemini gören ihtiyar kâhya kadın:

— Sultanım! dedi, ağlamayınız yazıktır. Padişahımızı sözle kandıramazsanız, ben size bir çare bulacağım!

Hanım sultanın gözleri parladı:

— Aman! bu çare ne ise, söyle..

Diyip bir kese akça verdi.

İhtiyar kâhya kadın anlatmağa başladı:

— Şehrin dışında bir kulübede oturan mahir bir sihirbaz vardır. Bir kerre ona baş vuralım!...

Bu haber hanım sultanı sevindirdi. Gizlice adam gönderip sihirbazı saraya çağırdılar. Zühre'nin annesi cadı karının ellerine yapışıp:

— Ne olursa senden olur! kocam, biricik kızımı bir vezir parçasının oğluna veriyor. Halbuki ona şah o-

MONOLOK

Matbuat balosu

Geçen Perşembe gecesi Matbuat cemiyeti bir balo verdi. Bu suretle hem cemiyete bir menfaat temin edilmiş oldu; hem de bir sene kafa patlatan muharrirler bir gece de gülüp eğlendiler. Matbuat balosu her sene çok temiz ve kibar olur, bu sene de öyle idi, bir çok

kimseler fazla para verdikleri halde davetiye bulamadılar. Nedense herkeste muharrir beyleri yakından görmeğe bir heves var. Kim bilir belki de "şu herkese akıl öğreten insanlar bakalım nasıldır?„diyorlar, galiba! öyle zannediyorum ki içinde böyle merak taşıyanlar muharrirleri umduklarından aşa bulmamışlardır. Kibarca eğlenildi. Herkeste böyle bir baloya gelen terbiyeli insanların hali vardı. Yalnız bir vak'a bir az aynasız kaçtı: Demokratlığa düşkün bir gazete sahibi ihtimal herkese bu muhabbetinin derecesini göstermek için baloya caket ile, yumuşak gömlekle, sarı fotin ile geldi. Kapıdakiler: "Buraya böyle girilmez, ayıp yahu!„ diye gazete sahibini sokmamak istediler, nihayet patırdı gürültü ile içeriye girip en kuytu bir köşeye çekildi ve o da gûya eğlendi. Geçen seneki baloya yine meşhur bir yeni şair amele kıyafetile gelmişti. Avrupa, Amerika görmüş bu bilgili adamlara akıl öğretmek gibi olmasın amma herkese yol gösteren edep, erkân bilen bir gazetecinin, bir gazete sahip ve başmuharririnin böyle yapması doğru mu ya! Az kalsın bu baloda da Ankaradaki Türk ocağı balosu gibi bir hadise çıkacaktı ve sonra dedikodusu haftalarca bitmiyecekti!

Ne zamandayız yahu?

Şumnu'da bulunan eski kafalı yobazlar mekteplerin idaresi için yapılacak yeni intihabat dolayısile bir beyanname neşretmişler. Bu garip beyannamede Şumnu müslümanlarına sözde öğüt veriyorlar.

Mekteplerde yeni usul tedrisin aleyhinde bulunuyorlar. Halkı çıkmaz yola saptırmaya çalışıyorlar.

Dünyanın gidişinden haberi olmayan bu gafillerin maksadı iş başına geçip mekteplerin idaresini ellerine almak ve halkın sırtından geçinmektir.

Ey kara cahiller, burnunuzun dibinde bulunan Romanyalılara, Bulgarlara bakın onlar nasıl çalışıyorlar. Siz bu kafa ile mektepleri değil külâhlarınızın ibiğini düzeltemezsiniz!

İlâcı budur!

Fuhuşla mücadele tatbik ediliyor. Bu, çok iyi. Çünkü bir takım sokak kadınları hastadır, bu hastalıklarını temas ettikleri kimselere bulaştırıyorlar. Zabıta bu gibi şüpheli kadınları yakalayıp emrazı zühreviye hastahanesine gönderiyor.

Yalnız bu işin kökünden hallini istiyorsak zaruret sevkile bu kötü yola dökülenlere bir iş bulmalı ve çalıştırmalıdır. Açlık insana her fenalığı yaptırır.

Güzellik kraliçesi

Güzellik kraliçesi Naşide Saffet hanım muallimlikten çekildi. Ve perşenbe günkü trenle Avrupa'ya gitti. Kraliçemiz doğru paris'e gidecek ve oradaki Türk hemşehrilerimiz tarafından karşılanacaktır. Türk tabasından olan Ermeni vatandaşlarımız kraliçenin paris'te bulunduğu müddetçe lokantalarında yemek yemek lütfünde bulunmasını rica etmişler ve kendisinin en aziz misafirleri olacağını bildirmişler. İşte tali kuşu insanın başına böyle konar!

Kuru vaitler!

Geçenlerde Nafıa vekâleti terkos şirketine bir protesto çekti ve onun vazifesini yapmaya davet etti. Bunun üzerine etekleri tutuşan şirketin direktörü hemen Ankara'ya koştu. Halka bol bol su vereceğini ve bu suyun temiz olacağını söyledi.

Peki amma bir kerre İstanbul'a bol bol su vermek için şirketin tesisatı yok. Sonra havuzların suları temizlemek için de tesisatı yok. Bunlar olmadan bu sözlerin candan söylendiğine inanamıyoruz.

ğulları lâyıktır. Tahiri padişahın gözünden düşür.

Bu sozleri dinliyen sihirbaz karı:

— Bana güç bir büyü yaptıracaksınız, sanmıştım. Benim için bundan kolay ne vardır ki!...

Diyip, güldü.

Büyücü karı hemen o gün işe başladı, yeni bir mezardan toprak getirtip bir efsun okudu. Sultana dönerek:

— Hanım kızım! dedi, şerbet dolu bir bardağa bundan bir tutam atarsın. Toprak durulduktan sonra onu padişaha içir. Tesirini öyle çabuk gösterir ki, o dakikada Tahir'den nefret eder!...

Sihirbaz kadın bu hizmetine mukabil sultandan yüz altın alıp defoldu.

Saray ahçı başısına, hararet verici tuzlu yemekler yapması için haber gönderildi.

Padişah bu yemeklerden yedi, bir müddet sonra dili damağı kuruyarak su istedi, hemen efsunlu şerbet sundular. Şerbet, büyücü karının dediği gibi, bir gece içinde tesirini göstermişti. Çünkü padişah o sabah kalkar kalkmaz:

— Tahir'e selâmlıkta bir oda gösteriniz, bir daha harem dairesine ayağını basmasın!

Fermanını verdi.

Her sabah buluştukları halde, bir kaç saatlik hasrete dayanamayan Tahir, sevgilisinden büsbütün uzaklaştırılınca deli, divaneye döndü. Harem kapısında bekliyen eli kılınçlı nöbetçiler onu içeri bırakmıyorlardı.

Bir kaç defa, "belki pencerelerden yüzünü görürüm?„ diye has bahçede dolaştı, mermer köşke gitti, nafile... Zühre meydanda yoktu. Sevdiğini görmek ümidinin mahvolduğu dakikada Tahir saçını başını yolarak odasına kapandı.

Verdikleri suyu içmiyor, uzattıkları yemeği yemiyordu. Üç gün, üç gece aç, susuz bir köşede ağladı. Nihayet güç belâ bir iki lokma ekmek yedirebildiler. Zavallı âşık kan ağlıya dursun biz gelelim Zühre'nin ehvaline: Tahir'in haremden atıldığı gün padişah kızın peşine bir dadı koyup onu göz hapisine aldırmıştı. Babasının ahdından döndüğünü anlayan Zühre yanıp tutuşmağa, ağlayıp feryat etmeğe başladı.

— Bitmedi —

MEMLEKET HABERLERİ

Tayyare Şehitleri İhtifali

Ankarada Hacı Bayramda tayyare şehitlerimize yapılan ihtifalden bir manzara

Matbuat Balosu

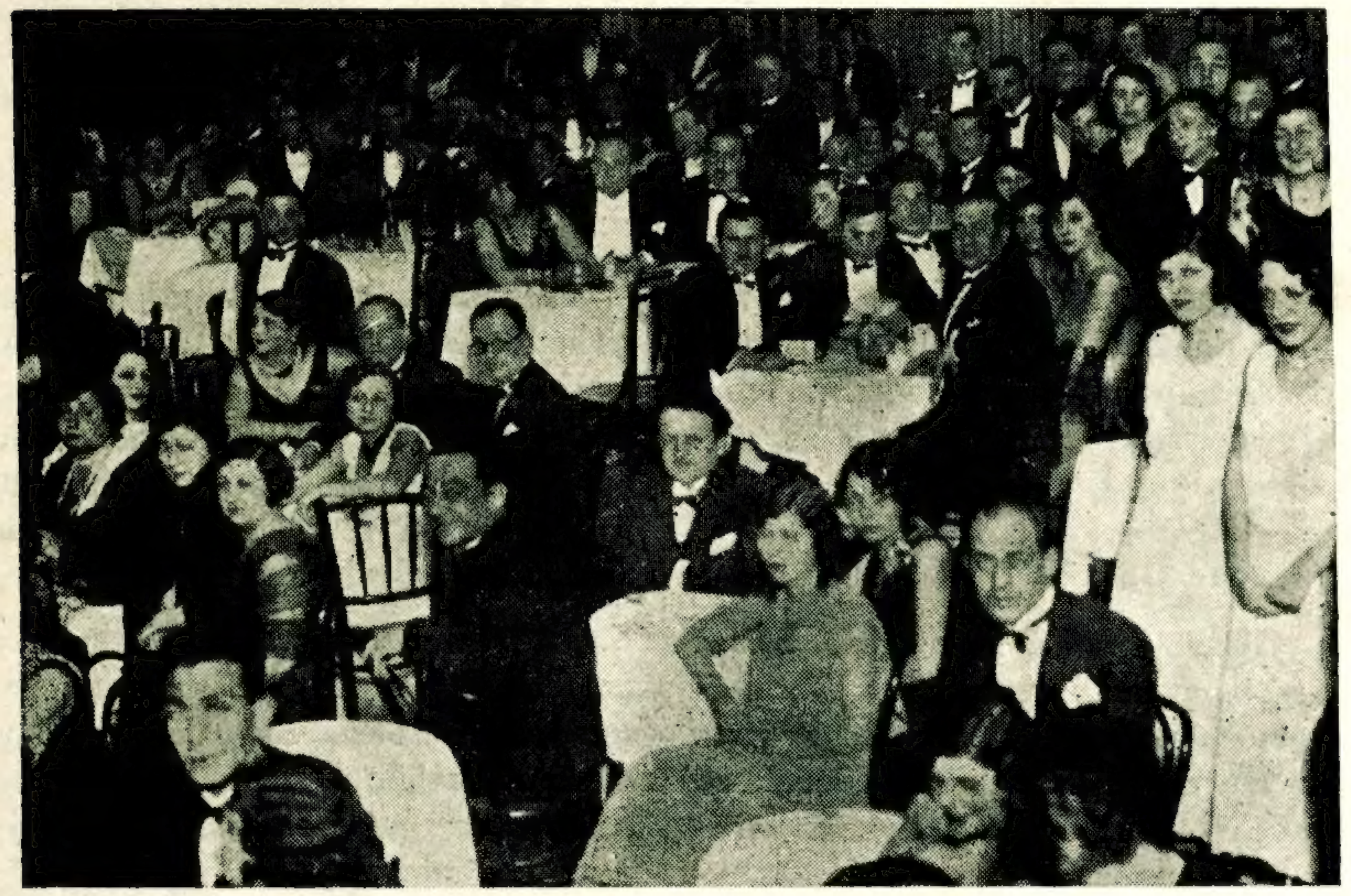

Geçen Perşembe günü matbuat cemiyeti tarafından verilen senelik matbuat balosunda davetliler

Genç ve Gürbüz Sporcularımız

Halıcı Oğlu lisesinin genç ve gürbüz sporcuları bir arada

Tayyare Şehitleri İhtifali

Tayyare şehitleri için İstanbul'da Fatih'te yapılan merasim

Güzellik Kraliçesi

Çarşamba günü Paris'e giden 1931 Türkiye güzellik kraliçesi Naşide Saffet hanım

Deve Güreşi

16 Kânunusanide Ezine'de Türk ocağı menfaatine yapılan deve güreşi.

Hediyelerimiz

11 : 110 Ayna — Fener kirmit caddesi taş merdiven sokak numara 9 Arif efendi

12 : 142 : Havlu — Arnavutköy kireçhane sokak numara 26 Hamparsum Çay lakyan efendi

13 : 155 : Mendil — İzmir Çanları çarşısında numara 31-33 Ömer Lutfi efendi

14 : 49 Kolonya — Aksaray Küçük Langa Ovası Mehmet sokak numara 23 Bakiye hanım

15 : 31 Çorap — Bakırköy polis merkez kalemi memurlarında Emin bey

16 : 281 : Çay — Haydarpaşa devlet demiryolları matbaasında mücellit Enver efendi

17 : 285 : Fanilâ — Bursa Pınar başı türbe sokak numara 15 balacı Mehmet efendi hanesinde Efser Lutfi efendi

18 : 207 : Krem — İstanbul erkek lisesi onuncu sınıf üçüncü şubede numara 1358 Niyazi efendi

19 : 348 : Tarak — Kumkapı Senjandark mektebinde matmazel Anastasya

20 : 314 : Roman — Gelenbevi orta mektep birinci sınıf altıncı şube talebesinden Cemal efendi

Çocuklarınıza en münasip hediye

İşBankası Kumbaralarıdır.

Müsabaka kuponu

№ 5

SİNEMA

Holivud Kraliçesi

Duğlas Fairbanks'ın karısı meşhur yıldız Meri Pikford, yıldızlar arasında çok nüfuzu olan ve herkesten hürmet ve riayet gören bir kadındır. Meri Amerika'nın millî simalarından biri olmuştur.

Harold Kalenderdir!

Meşhur komik Harold Loyd dünyanın en sade insanlarından biridir. Çok zengin bir adam olmasına rağmen herkesle birlikte düşüp kalkmaktan çok zevkalır. Sinema stüdyosunda çalıştığı günler stüdyonun lokantasında herkesle yemek yer, konuşur, şakalaşır. İşi bittiği zaman öteki büyük artistler gibi otomobilinin getirilmesini beklemez. Ceketini sırtına atar, eş dostla selâmlaşır, sonra her zaman yanında taşıdığı kocaman bir Danimarka cinsi köpeği ıslıkla çağırır, köpeği ile beraber çıkar. Otomobilini bizzat gidip bıraktığı yerde bulur, direksiyona geçip doğru evine çeker.

Harold Loyd bahçesine çok meraklıdır. Evinde bulunduğu müddet zarfında zamanını hemen daima muhteşem bahçesinde geçirir, kazar, budar, çiçeklerine bakar.

Bahçede meşgul olmadığı zaman da pek sevdiği manevî evlâdı Gloria ismindeki küçük kızla oynar:

Yukarıdaki tuhaf resim Harold'un "Evvelâ Ayaklar„ ismindeki yeni filminde gösteriyor.

Leylâ Hayyam Kesik Saçlarından Memnun!

Son zamanlarda kendisinden en çok bahsettiren artistlerden biri de Leylâ Hayyam'dır.

Leylâ Hayyam yukarıda gördüğünüz resimde kesik saçlarını arkasına atmış, kesik saçın öyle söylendiği gibi fena ve çirkin bir şey olmadığını göstermek ister gibi bir vaziyet almış. Leylâ Hayyam bilse ki biz kesik saçların hiç de aleyhtarı değiliz.

Hele bu kesik saçlar Leylâ'nın saçları kadar güzel olursa...

Sinema Haberleri

AMERİKA'nın çok tanınmış yıldızlarından Pola Negri nihayet kocasından boşanabilmiştir. Pola'nın niyeti sinemayı bırakıp tiyatroya dönmektir. Pola Negri yakında Paris'te romancı Moris Dekobra'nın "Hayal Gondolu„ ismindeki romanından iktibas edilen piyeste oynayacaktır. Bu piyeste esasen Fransızcayı ecnebi şivesi ile konuşan bir kadına ihtiyaç vardır.

METRO Goldvin kumpanyası artistlerinden Fred Kelmi en eski sinema san'atkârlarındandır. Kendisi yirmi seneden beri sinemada polis rolü yapıyormuş. Bu zat geçenlerde yedi yüz altıncı filmini oynamış.

Şikâyetler

Bedava hizmet olurmu ya!

Andirin Çokak nahiyesi Tapu memuru Süleyman Sırrı bey bize gönderdiği bir mektupta diyor ki:

— Çokak nahiyesi tapu memuruyum. 1929da bir miktar harcırahımla haziran, temmuz, ağustos aylıklarımı halâ alamadım. Birçok defalar vilâyet tapu müdürlüğüne ve dahiliye vekâletine müracaat ettim. Hiçbir netice çıkmadı. Harcırahımın verilemiyeceğini bildirdiler. Fakat maaşlarıma dair bir cevap vermediler.

Karagöz — Bir memurun hakkı olan aylığını vermemek doğru değildir. Memur hakkından emin olamazsa nasıl çalışır. Nazarı dikkati celbederiz.

●

Müdürü umumî beyden soruyoruz?

Dörtyol gazete bayii Ahmet Hamdi efendi gönderdiği mektupta diyor ki:

— On beş senedenberi telgraf ve posta idaresinde müstahdem bulunuyordum. Tekaüde sevk ve vazifeden menedildim. Şimdiye kadar ne tekaüdiyemden, ne de Diyarıbekir'e kadar olan harcırahımdan on para alamadım. Altı nufustan ibaret olan ailem ve küçük yavrularımla aç, sefil bir haldeyim.

Karağöz — Bir memuru tekaüde sevk edip tekaüdiyesini vermemek doğru değildir. Ne yapsın bu adam. Telgraf müdürü umumîsi beyden soruyoruz?.

Sıhhî Nasihatler

Yazan: Doktor hafız Cemal

33 — İçki kullanarak, işret ederek ısınmağa çalışmak, dünya cehenneminde vücudunu yakmak, fena hastalıkları aramak demektir.

34 — Odalarımızı ısıtmak için en sıhhî, kolay ve tehlikesiz elektrik sobalarıdır. Çünkü odanın havasını hiç bozmaz, fakat pek pahalı olduğundandır ki, en zengin elektrik şirketi bile kendi yazıhanelerini odun ve kömür sobasile ısıtıyor.

35 — Üşümemek için şarap, konyak, şanpanya gibi içki kullananlar ilk dakikalarda pek cüz'î ısınırlarsa da, biraz sonra daha ziyade üşürler, rahatsız olur hastalanırlar.

İngiliz Hafiye Teşkilâtında Çalışmış

Bir Casus Kadının Hatıraları

Burada okuyacağınız şeyler uydurma değildir, tamamen doğrudur

Karagözün Tefrikası No. **15**

Adam:

Kimsiniz? diye sordu.

Ben nefes nefese:

— C. Z. 211...

Cevabını verdim.

Öyle ise geliniz... Dedi.

Ağaçların altında bir yolu takip etmeğe başladık. Bu suretle küçük bir eve vardık.

Evden içeri girdik. Bana yol gösteren adam halâ konuşmuyordu. Bir kenarda sönük ışıklı bir idare kandili yanıyordu. Adam bana kaba bir kerevet gösterdi. Her ikimizde kerevete oturduk. Gözüm boşluğa yavaş yavaş alışıyordu,

O zaman yanımdaki adamın yüzünde bir maske olduğunu hayretle gördüm. Yalnız bana dik dik bakan gözleri meydanda idi.

Adam sanki bu bakışlarile bana nüfuz etmek istiyordu. İstanbul'daki âmirim her halde bu olacaktı. Onun için beni bu kadar dikkatle muayene ediyordu. Fakat her kadında bulunması tabiî olan bir his bana, bu alevli bakışların başka bir sebebi olduğunu anlatıyordu. Onu ben hırsızlamadan tetkik ettim. Ve bana öyle geldi ki sanki bu çeneyi, bu tavrı, bu.. ne bileyim... tanıyordum.

Vok, gene kendi kendime tuhaf tuhaf faraziyeler kurmağa başlamıştım. Bu adamı nereden tanıyabilirdim?. Hiç..

Mamafi konuşmağa başladığım zaman sesini mahsustan değiştirdiğini iyiden iyiye hissettim. Gulyabani sesini andıran kalın bir sesle konuşuyordu. Bunun tabiî bir erkek sesi olmasına imkân yoktu.

Acaba bu hissim doğru çıkacakmıydı?

Henüz bilemiyordum.

Zihnimde kaçan cümleleri tutmağa çalışır gibi ağır ağır konuşuyordu. Bana evvelâ: "Hoş geldiniz?„ dedi. Sonra şu sözleri söyledi:

— Matmazel, bizi burada dinliyen kimse yoktur. Pardon size "C. Z. 211„ diyecektim, yanlışlıkla matmazel, dedim. Vakit kaybetmiyelim. Biliyorsunuz ki vazifeniz bir dansözü tarassut etmektir Bu kadının ismi Lena Darboy'dur.

Bu ismin üzerimde yapacağı tesiri anlamak ister gibi durdu; fakat ben hiç istifimi bozmadım.

Kendi kendime;

— Acaba miralay Briç kendine bütün anlattıklarımı bu adama söylemiş midir?

Diye düşünüyordum. Yok böyle bir ihtimal varit değildi. Öyle amma..

Amirim sözüne devam etti.

— Lena darboy denilen bu kadın çok tehlikelidir. Kendisi çok güzeldir. Herkes onu Fransız zannediyor. O da kendine Rus süsü veriyor. Fakat kendisi aslen Danimarka'lıdır. Elindeki hüviyet evrakı da kendisini Rus olarak gösteriyor. Neyse bunların hiç kıymeti olmadığı için geçelim. Asıl mühim mes'ele bu kadının Alman hükûmetinin Enver paşa nezdinde gayet faal hafiyesidir.

— Enver Paşa kimdir?

— Enver paşa Alman taraftarlığile tanınmış Türk ricalindendir. Pekâla bilirsiniz ki Almanya bilhassa askerliğe taallûk eden hususatta burada gayet faik bir mevki tutar. Biz burada neler cereyan ettiğini bütün teferrüatile bilmek istiyoruz. Türk ordusunun tensik ve islâhı, asker sevkiyatı ve saire... Türklerin ne kadar topları olduğunu, Almanya'nın Türkiye'ye ne kadar kuvvet verebileceğini, sonra arkadan ne kadar takviye kuvveti gönderebileceğini behemehal anlamak istiyoruz... Anlıyor musunuz„

— Tabiî anlıyorum.

— Bir şey daha var. Lena Darboy'un itimadını kazanınca Avrupa oteline isminizi yazdırınız, arasıra gelip gece kalacağınızı söyleyiniz. Hatta bir gece de kalınız. O zaman ben size yeni talimat veririm.

Amirimden bilâ hadise ayrıldım. Hiç kimsenin gözüne ilişmeden hastahaneye gelip odama girdim.

İtiraf edeyim ki o günden sonra amirime dair muhakememle hissim arasında bir mücadele başladı.

Kendi kendime: "Acaba niçin sesini değiştiriyor? „ diye soruyordum. Muhakemem suvalime şu cevabı veriyordu. "Sesini değiştirmiyor. O senin kuruntun„

Kendi kendime soruyordum:

"Peki niçin yüzüne maske takıyor?„ Haydi, mesleki öyle icap ettiriyor, diyelim.

— Bitmedi

İNGİLİZ CASUSU ISTANBULDA!

HASRET KAVUŞTURAN

§ İzmir'de cuci hanı sokağında 19 numaralı hanede Leman, Naciye, Hüsamettin imzalarile:

— Yunan işgalinden evvel İstanbul'da kurbağalı dere çayırında nakliye sekizinci ağır erzak kolunda bulunan kardeşimiz kıdemli küçükzabit Mehmet Ferit efendiyi arıyoruz.

§ Samsun'da ırmak mahallesinde Emir Hüseyin oğullarından İbrahim kızı Zeliha hanım imzasile :

— Seferberlikte askere giden kardeşim Samsun'lu Emir oğullarından Aziz ve Mustafayı arıyorum.

§ Balıkesir Suvucak karyesinden Hamdi efendi nezdinde Ayşe hanım imzasile:

— Ürküpün Mustafa paşa karyesinden oğlum Kâmil berayı ticaret bir semti meçhule gitti. İki senedenberi haber alamıyorum.

§ Nevşehir hapishanesinde Nevşehir'in tobaç köyünden Osman oğlu hacı Sait imzasile :

— 1928 senesinde İzmir'de Başoturakta amelelikle iştigal eden ve Salih efendi hanında ikamet eyleyen 323 doğumlu kardeşim Osman oğlu Mehmedi arıyorum.

Neler Oluyor?

Banyolar için

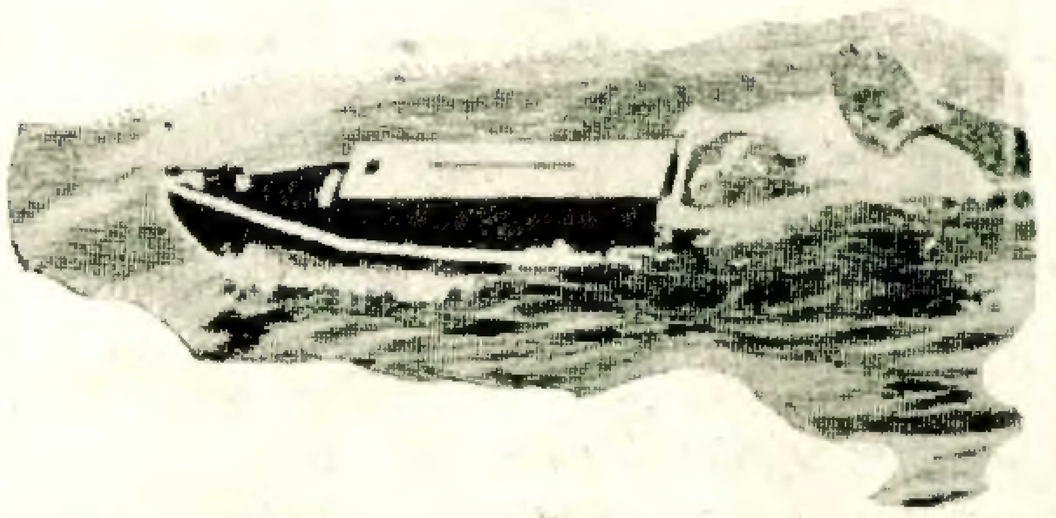

Kaliforniya sahili kumsallarında banyo mevsiminde arasıra kazalar oluyor. Esasen deniz banyosu mevsiminde bu gibi vak'alar her yerde sık sık olur. Buna karşı, resimde görüldüğü üzere, elektirikle hareket eden bir şamandıra icat edilmiştir.

Bu şamandıra oyuncak diye yapılmış bir motörbota benzer.

Motörü kullanan adam arkaya oturur ve düz bir çubukla idare eder. Motörü hareket ettiren kuvvetli bir batarya vardır. Bu suretle kazaya uğrayanların kolayca imdatlarına yetişebilir.

Sağırlara kolaylık

Kulağı ağır işitenlerin gerek konuşulan, gerek telefonda söylenen şeyleri kolayca işitebilmeleri için sedayı büyülten kullanışlı bir alet keşfedilmiştir. Resimde görülen bu alet küçük bir kutudan ibarettir. Bunu kullanan bir kimse otuz kadem uzaklığında hasıl olan sedaları kolayca işitir.

Telefon muhabereleri dinlenilmek istenildiği zaman, telefonun kulaklığı bu alete takılır, sonra aletin kulaklığı ile dinlenilir.

Alet hiçte ağır olmadığı için sağırlar yanlarında kolayca taşıyabilirler.

Bu aletle sağırlar sesli sinemadan da istifade edebileceklerdir. Sinemaya gidecekleri zaman aleti yanlarına almak ve sesin hasıl olduğu noktaya biraz yakınca oturmak sesli sinemayı dinlemek için kâafidir.

Bilgi Dağarcığı

Kız kulesi

Üsküdar'ın 180 metre açığındadır. Esatirde, sevgilisi Hero'ya kavuşmak için boğazı geçerken boğulan Leandros'un hatırasına atfen Avrupa'lılar "Leandros kulesi„ derler. Hakikatte Leandros Çanakkale boğazından geçtiği için bu tesmiye yanlıştır. Milâttan 500 sene evvel Atina kumandanlarından Alkibiadis bu adacık üzerinde bir gümrük tesis etmişti. Karadenizden gelen gemilerden gümrük vergisini burada alırdı. Bizans zamanında boğazı kapatan zincir buraya rabtedildiği için bu adacık üzerine Manuel Komnen küçük bir kale yaptırmıştır.

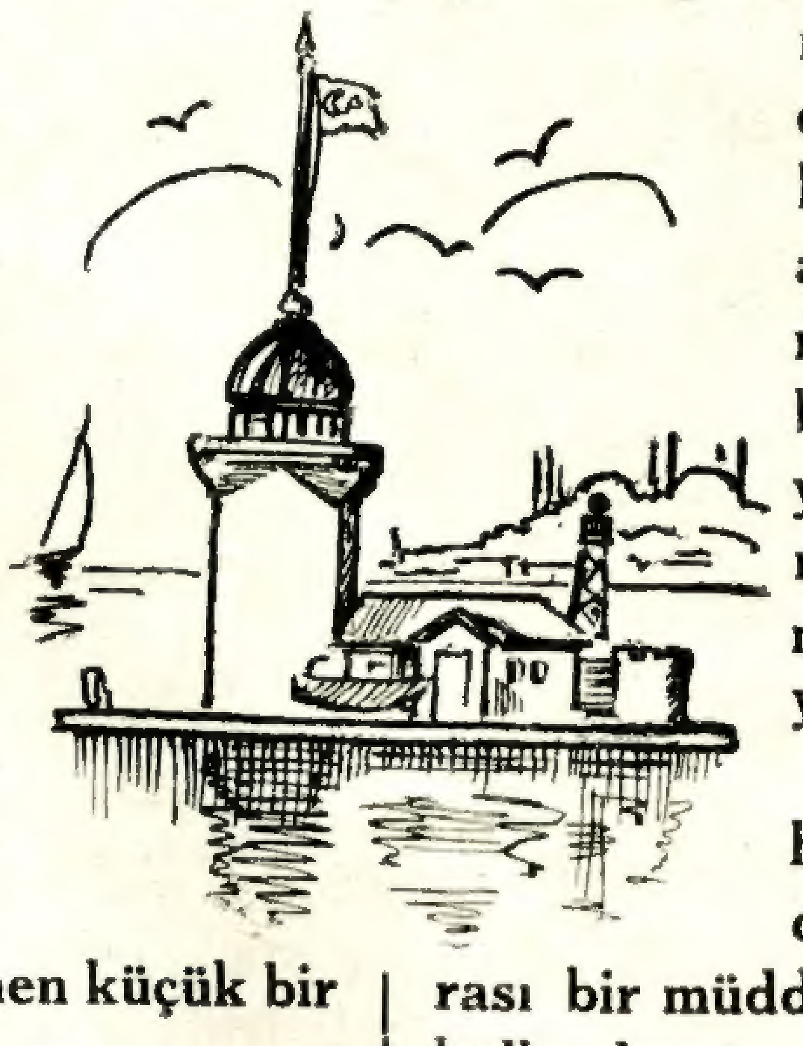

Bu kulenin ismi o zaman "Damalis Kulesi„ idi. Sonradan bu isim zamanla değişmiş ve "Damalis Kulesi„ ne "Küçük Kale„ manasına gelen "Arekla„ ismi verilmiştir. İstanbul'un zaptı esnasında Arekla'nın müdafaasına Venedikli Grabiel Trevitsuyano memur edilmiştir.

İstanbul Türkler tarafından zabtedildikten sonra binanın muhafazası için bu adacık üzerinde bir kule yaptırılmıştır. Daha sonra bu kule boğazdan gelecek gemilere yol göstermek üzere fener kulesi olarak kullanılmıştır. Fakat kulenin üst kısmı ahşap olduğu için fırtınalı bir gecede içindeki büyük kandilden tutuşup yanmıştır. Üçüncü Ahmet devrinde ahşap kısmı kâğir olarak yeniden yapılmıştır.

1836 senesinde tahaffüzhane nezareti ihdas edildiği zaman bu rası bir müddet karantinahane olarak kullanılmıştır.

Bu gün "Kız Kulesi„ ismini verdiğimiz bu eski kule Üsküdar'ın önünde ve Saray burnunun Biraz alt tarafında ve Boğaziçi methalinin tam ortasında kâindir. Şehrimizin tarihî abidelerinden biridir. Ecnebî seyyahlar İstanbu'u gezerken Kız Kulesi'ne de uğramağı unutmazlar.

HALK SÜTUNU

§ Ezine'de Kemalli karyesinde karilerimizden Ali Saip beye :

— Güzel ses kraliçesi ve güzeller kraliçesi gibi zamanımızda bir çok kraliçeler türedi. Hani, bir mani vardır. Şimdi rağbet güzel ile zengine, derler. Tıpkı o hesap. Plâklar piyasada şimdilik yok. Birgün onlarıda dinliyeceğiz!

§ Tire'de Bursa oteli karşısında 20 numaralı dükkânda Tevfik efendiye :

— Aynaların arkasına (sır) denilen maddeyi Avrupadan getirtip erbabı burada yapıyor. Fakat bunu görmek ve öğrenmek lâzımdır. Tarif ile bunu yapamazsınız. Bir usta yanında çalışsanız iyi olur.

§ Karilerimizden Cemal beye :

— Sade Avrupuda tahsil edip burada mühendis diploması almak için imtihan vermek şarttır. Avrupada imtihanlardan istisna edilecek tarzda mühendis yetiştiren beynelmilel bir mektep yoktur. Her halde orada tahsil edip burada resmî bir işe girmek istiyen mühendisler imtihan vermek mecburiyetindedir.

PİLEVNE

Muharriri: Kemalettin Şükrü

Karagözün tefrikası No. 5

Bu sessizlik ve sükûn arasında ise Türk zabiti Ferit Bey kaybolmuştu..

Çadıra giren gölge

Baş kumandanın çadırında mühim ve mahrem bir ictima olduğunu öğrenen Türk zabiti Ferit Bey bu fırsatı elinden kaçırmak istemezdi. Gecenin karanlığından istifade e'ti. Herkes çadırına çekilmiş olduğu halde ve bu bir küçük zabitin ortada, baş kumandan çadırının yanında dolaşmasının tehlikesini düşündü.. Saklanacak yer aradı.

Tesadüf ve tali kahraman Türk zabitine yardım ediyordu.

Etrafına bakınırken karargâhın erzak deposu vazifesini gören çadırlara ilişti.

Bu çadırların dışında kömür çuvalları istif edilmişti.

Yaklaştı. Çuvallardan birinin yanına çoktü. Kıvrıldı.

Onu burada kimse görmez, farkedemezdi. Görse bile gecenin karanlığında kömür çuvalının yanında başka bir çuval zannederdi.

***

İctima bitmiş.. Erkânı harp zabitleri, kumandanlar, ceneraller birer birer baş kumandanın çadırından çıkmış yerlerine çekilmişlerdi.

Baş kumandanın çadırını gözü önünde tutan ve gözlerini bu noktadan ayırmayan Ferit Bey bir müddet bekledi..

Biraz sonra çadırdan baş kumandanın da çıktığını ve elinde bir takım kâğıtlarla karargâhın öbür ucundaki telgraf istasyonuna doğru gittiğini gördü.

Vakit tam vakit, fırsat tam fırsattı. Usulca yerinden kalktı.

Artık ne olursa olacaktı.

Tereddüte lüzum yoktu. İşi endişe ile değil azmile görmeğe karar verdi. Muvaffak olursa bu geceki ictimaın sırrını elde edecekti.

Olamazsa... Ölüm..

Bunu peşinen göze alan kahraman metin, fakat sessiz adımlarla baş kumandenın çadırına doğru yürüdü.

Çadırın kapısında bir Moskof neferi nöbet bekliyordu.

Ferit bey bu nöbetçiye gözükmeden içeri girmek istedi.

Şayet nöbetçi görse bile vereceği cevabı hazırlamıştı.

Arkasındaki Rus zabiti üniforması neferin şüphesini celbetmezdi. Daha sonra biraz evvel baş kumandanın çadırdan çıktığını görmüştü. Nöbetçi neferine:

— Beni kumandan gönderdi. Çadırda bir kâğıt unutmuş.. Onu istiyor.. Diyecek ve böylece içeriye girecekti. Mamafi buna hiç lüzum kalmadı.

Pilevne önünde kanlı bir harp

Ferit Beyin sessiz adımlarını nöbetçi duymamıştı.

Çadırın kapısı önündeki yirmi metrelik düz mahalde bir aşağı bir yukarı geziniyordu.

Arkası kapıya dönük bir halde iken Ferit Bey usulca ve tıpkı bir gölge gibi kayarak çadırdan içeri girdi. Kimseler yoktu.

Ortada büyük bir yuvarlak masanın etrafını biraz evvelki ictimaın sandalyeleri sarmıştı.

Masanın üstünde açık büyük bir harita vardı.

Türk erkânı harp zabiti alışkan bir gözle bu harp haritasına seri bir nazar fırlattı.

Haritada (Pilevne) noktasının dört tarafı kırmızı çizgilerle çevrilmişti. Masanın bir kenarında bir hokka takımı duruyordu. Onun yanında da dağnık bir kaç kâğıt arasında yeni yazılmış olduğu belli bir kâğıt vardı.

Ferit hemen bu kâğıdı yakaladı. Tavandan sarkan asma lâmbanın islenmiş ziyası altında okudu.

Bu kâğıt, Moskof baş kumandanının bir az evvel, hattâ erkânı harbiyesinden bile gizli tutarak Rus harbiye nezaretine yazdığı ve şifresini bizzat kendi yaparak kimseye itimat etmeden gene bizzat Kendisinin telgrafhaneye götürdüğü (mahrem) telgrafın müsvettesinden başka bir şey değildi.

Türk zabiti çadırda fazla kalmanın faydasız ve belki de tehlikeli olduğunu anladı.

Esasen öğreneceğini öğrenmişti.

Bu akşamki içtima Pilevneyi muhasara altına almak için yapılmış bir içtimadı.

Ve verilen karar üzerine de Moskof baş kumandanı harbiye nezaretine telgraf çekmiş, muavenet istemişti.

Şimdi en mühim mes'ele bu haberi Türk karargâhına, Osman paşaya bildirmekti.

Bir erkânı harp zabiti olan Ferit Bey Türk topu ile (Pilevne) nin her vakit için Moskof hücumlarına mukavemet edeceğine emindi. Fakat her hangi bir muhasara Pilevne'yi bu ufak ve kahraman Türk kasabasını savletinden daha mühim bir şeyle tehdit edebilirdi: Açlık.. Evet.. İnsan kabiliyetinin en yüksek fedakârlık ve kahramanlığını her zaman ispat etmiş olan Türk kahramanları ne de olsa birer insandı ve her insan gibi onların elinden silâhı düşürecek düşman tehdidinden ziyade açlığın tehdidi idi.

Henüz vakit varken bu tehlikeyi Osman Paşaya haber vermek lâzımdı. — Bitmedi —

Müdürü mes'ul: Orhan Seyfi — Matbaai Ebüzziya